

Sygn. akt VI U 853/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lipca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Protokolant st. sekr. sądowy Dorota Hańc

po rozpoznaniu w dniu 3 lipca 2018 r. w Bydgoszczy na rozprawie

odwołania: C. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 8 stycznia 2018 r., znak: (...)

w sprawie: C. M.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o przeliczenie emerytury

oddala odwołanie.

Sygn. akt VI U 853/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 stycznia 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odstąpił od przeliczenia podstawy wymiaru wskazując iż dotychczasowy wskaźnik tj. 92,78% jest wyższy od nowych, które wyniosły 89,73% i 53,82%.

Odwołanie od tej decyzji wniosła ubezpieczona wskazując, że nie zgadza się z tą decyzją oraz że nie uwzględniono jej wniosku o przeliczenie emerytury w momencie osiągnięcia przez nią wieku emerytalnego tj. 60 lat.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i podtrzymał stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił i rozważył, co następuje:

Decyzją z dnia 15 stycznia 1997 r. organ rentowy przyznał ubezpieczonej C. M. (ur. (...)) emeryturę od 1 stycznia 1997 r. (tj. od ustania zatrudnienia) na podstawie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 stycznia 1990 r. w sprawie wcześniejszych emerytur dla pracowników zwalnianych z pracy z przyczyn dotyczących zakładów pracy.

W dniu 25 maja 2009 r. ubezpieczona złożyła wniosek o emeryturę. Decyzją z dnia 3 lipca 2009 r. organ rentowy przyznał ubezpieczonej emeryturę od 1 maja 2009 r. na podstawie art. 27 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wówczas, wysokość świadczenia wniosła 1105,02 zł. Jednocześnie organ rentowy poinformował ubezpieczoną, że z uwagi na nieudokumentowanie 30 miesięcy podlegania ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu, brak podstaw do naliczenia emerytury na

podstawie art. 53 ust. 4 ww. ustawy. Ubezpieczona wniosła odwołanie od ww. decyzji. Decyzją z dnia 21 lipca 2009 r. organ rentowy skorygował błąd i uwzględnił, że ubezpieczona przepracowała co najmniej 30 miesięcy po przyznaniu emerytury wcześniejszej, jak również ustalił podstawę wymiaru emerytury w powszechnym wieku emerytalnym jako zwaloryzowaną podstawę wymiaru wcześniej przyznanej emerytury, natomiast część socjalną ustalono jako 24% kwoty bazowej obowiązującej w dacie przyznania emerytury. W tej decyzji wysokość świadczenia ustalono na kwotę 1381,78 zł. Ubezpieczona cofnęła swoje odwołanie i postępowanie sądowe zostało umorzone.

Dnia 22 kwietnia 2016 r. ubezpieczona złożyła wniosek o przeliczenie emerytury na podstawie art. 55 w związku z art. 55 a ustawy emerytalnej. Wniosek ten został załatwiony decyzją odmowną z dnia 21 czerwca 2016 r.

z uzasadnieniem, iż w przypadku ubezpieczonej - na dzień złożenia wniosku o emeryturę - nie został spełniony warunek kontynuowania ubezpieczenia emerytalnego i ubezpieczeń rentowych po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego. Warunek ten zostałby spełniony jeżeli ubezpieczona podlegałaby ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym przed osiągnięciem wieku emerytalnego, to jest w okresie od 1 stycznia 1999 r. do 5 kwietnia 2004 r. i jednocześnie kontynuowała wyżej wymienione ubezpieczenia po osiągnięciu powszechnego wieku, to jest po(...)Ubezpieczona podlegała ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym dopiero od 4 października 2004 r. Od tej decyzji ubezpieczona się nie odwoływała.

W dniu 13 kwietnia 2017 r. ubezpieczona złożyła wniosek o zwiększenie stażu pracy oraz przeliczenie podstawy wymiaru wg najkorzystniejszego wariantu oraz o wypłatę świadczenia w korzystniejszej wysokości – renty rodzinnej (po zmarłym mężu) lub własnej emerytury. Dwoma odrębnymi decyzjami z dnia 2 maja 2017 r. organ rentowy przeliczył emeryturę ubezpieczonej i odstąpił od przeliczenia podstawy wymiaru wskazując, że dotychczasowy wskaźnik podstawy wymiaru jest najkorzystniejszy.

W dniu 10 października 2017 r. ubezpieczona złożyła wniosek, w którym wskazała, iż po przeanalizowaniu dokumentów stwierdziła brak przeliczenia emerytury w momencie osiągnięcia wieku emerytalnego tj. 60 lat i w związku z tym wniosła o przeliczenie emerytury i wypłatę świadczenia wyższego. Pismem z dnia 2 listopada 2017 r. organ rentowy wskazał, że w związku z przyznaniem prawa do emerytury od 1 maja 2009 r. nie ma możliwości przyznania emerytury za okres wcześniejszy (od (...)). W dniu 13 grudnia 2017 r. ubezpieczona złożyła ponowny wniosek o wypłatę świadczenia wyższego. Pismem z dnia 8 stycznia 2018 r. skierowanym do ubezpieczonej organ rentowy wyjaśnił, że decyzją z dnia 2 maja 2017 r. ponownie przeliczył emeryturę, doliczając staż pracy, przyjmując wynagrodzenia z legitymacji ubezpieczeniowej, zaświadczeń o wynagrodzeniach z Rp-7, mimo to emerytura wciąż jest świadczeniem mniej korzystnym niż renta rodzinna.

Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury ubezpieczonej przyjęto wynagrodzenia, które stanowiły podstawę wymiaru składek z 7 lat kalendarzowych tj. od 1 stycznia 1984 r. do 31 grudnia 1990 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynosi 92,78%, a do wyliczenia tego wskaźnika przyjęto wynagrodzenia z zaświadczenia Rp-7. W wariantcie, w którym przyjmuje się 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu zatrudnienia wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 89,30% i do ustalenia tego wskaźnika przyjęto najkorzystniejsze wynagrodzenia z lat: 1963-1973 (na podstawie legitymacji ubezpieczeniowej), 1983-1991 (na podstawie zaświadczeń Rp-7). Z kolei w wariantcie, w którym przyjmuje się 10 kolejnych lat kalendarzowych wybranych z 20 lat poprzedzających bezpośrednio rok, w którym został zgłoszony wniosek (w tym przypadku wniosek z dnia 13 kwietnia 2017 r.) wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 53,82% i do ustalenia tego wskaźnika przyjęto wynagrodzenia z zakładów pracy z lat 2007-2016. Do wyliczenia wszystkich wyżej wskazanych wskaźników przyjęto rzeczywiste zarobki ubezpieczonej (nie przyjęto minimalnych wynagrodzeń z uwagi na udokumentowanie przez ubezpieczoną faktycznie osiągniętych zarobków w całym okresie zatrudnienia).

Dowód: akta organu rentowego – decyzja z dn. 15.01.1997 r. k. 38, wniosek o emeryturę z dn. 25.05.2009 r. k. 1-3, decyzja z dn. 03.07.2009 r. wraz z informacją k. 49-51, decyzja z dn. 21.07.2009 r. k. 61-62, postanowienie

o umorzeniu postępowania k. 78-79, wniosek ubezpieczonej z dn. 13.04.2017 r. k. 281, decyzje z dn. 02.05.2017 r. k. 305-311, wnioski ubezpieczonej z dn. 10.10.2017 r. k. 313, k. 316, pismo organu rentowego z dn. 08.01.2018 r. k. 325; wniosek ubezpieczonej z dn. 22.04.2016 r. k. 215, decyzja organu rentowego z dn. 21.06.2016 r. k. 268, akta sądowe – pismo organu rentowego z dn. 09.06.2018 r. k. 26-27, zeznania świadka W. C. zapis AV na płycie CD k. 39.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty i zeznania świadka W. C.. Treść dokumentów nie budziła żadnej wątpliwości. Sąd dał wiarę zeznaniom świadka W. C., ponieważ były spójne i logiczne.

Odwołanie ubezpieczonej nie zasługiwało na uwzględnienie. Kwestią sporną była prawidłowość decyzji organu rentowego z dnia 8 stycznia 2018 r., dotyczącej odmowy przeliczenia podstawy wymiaru emerytury. Po analizie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy oraz szczegółowych wyjaśnień organu rentowego, Sąd stwierdził prawidłowość zaskarżonej decyzji. Organ rentowy przyjął najkorzystniejsze lata (pod względem wynagrodzenia), przyjął rzeczywiste zarobki ubezpieczonej i w ten sposób ustalił wskaźniki wysokości podstawy wymiaru według możliwych wariantów, a następnie wybrał ten wariant najkorzystniejszy z 7 lat kalendarzowych od 1 stycznia 1984 r. do 31 grudnia 1990 r. tj. ustalony w 1997 r. przy ustalaniu prawa do wcześniejszej emerytury. Dla porządku należy wskazać, że od 1 stycznia 1997 r. ubezpieczona pobierała emeryturę wcześniejszą ustaloną na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 stycznia 1990 r. w sprawie wcześniejszych emerytur dla pracowników zwalnianych z pracy z przyczyn dotyczących zakładów pracy, które to rozporządzenie stanowiło w § 1 ust. 1, że pracownicy, z którymi rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło w okolicznościach określonych w art. 1 ust.1 i 2 i art. 10 ust.1 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 1990 r. Nr 4, poz. 19), mogą przejść na wcześniejszą emeryturę bez względu na wiek, jeżeli osiągnęli do dnia rozwiązania stosunku pracy okres zatrudnienia wynoszący łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia co najmniej 35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn. Oznacza to, że ubezpieczona z uwagi na to, iż w tamtym czasie legitymowała się wymaganym okresem zatrudnienia, zaczęła pobierać emeryturę wcześniejszą tj. przed osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego 60 lat ((...)ubezpieczona miała ukończone 52 lata).

W dniu (...) r. ubezpieczona skończyła 60 lat, jednak do

2009 r. ubezpieczona nie złożyła wniosku o emeryturę (w powszechnym wieku emerytalnym tj. w wieku 60 lat). Taki wniosek ubezpieczona złożyła dopiero w dniu 25 maja 2009 r. i dopiero ten wniosek stał się podstawą dla organu rentowego do wydania decyzji o przyznaniu prawa do emerytury na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach

i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (organ rentowy wcześniej, tj. po osiągnięciu przez ubezpieczoną 60 lat czyli w (...) r. nie miał możliwości aby samodzielnie, bez wniosku ubezpieczonej, przyznać tę emeryturę).

W myśl obowiązującego wówczas art. 27 ww. ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r. przysługiwała emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki: osiągnęli wiek emerytalny wynoszący co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn; mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 27a (ten art. dotyczy zamiany renty z tytułu niezdolności do pracy na emeryturę). Jednocześnie zgodnie

z obowiązującym wówczas art. 53 ww. ustawy emerytura wynosi: 24 % kwoty bazowej, która wynosi 100 % przeciętnego wynagrodzenia pomniejszonego

o potrącone od ubezpieczonych składki na ubezpieczenia społeczne, określone w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych, w poprzednim roku kalendarzowym, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, oraz: po 1,3 % podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych i po 0,7 % podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych - z uwzględnieniem art. 55 (art. 55 nie miał zastosowania w przypadku ubezpieczonej, ponieważ nie został spełniony warunek kontynuowania ubezpieczenia emerytalnego

i ubezpieczeń rentowych po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego

i o tym stanowiła decyzja organu rentowego z dnia 21 czerwca 2016 r.).

Przy czym, w zgodnie z art.53 ust.3 emeryturę, której podstawę wymiaru stanowi podstawa wymiaru świadczenia, o którym mowa w art. 21 ust. 1 i ust 2 (renty albo emerytury dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo

do emerytury albo renty z tytułu niezdolności do pracy), oblicza się od tej samej kwoty bazowej, którą ostatnio przyjęto do ustalenia podstawy wymiaru, a następnie emeryturę podwyższa się w ramach waloryzacji przypadających do dnia nabycia uprawnień do emerytury. Powyższe odnosi się do ubezpieczonej w tym zakresie, iż ubezpieczona (jak już wyjaśniono wyżej) miała ustalone wcześniej prawo do emerytury. Ustęp 4 ww. artykułu stanowi, iż tego przepisu (tj. o przyjęciu tej samej kwoty bazowej) nie stosuje się, jeżeli zainteresowany po nabyciu uprawnień do świadczenia, którego podstawę wymiaru wskazał za podstawę wymiaru emerytury, podlegał co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Tak też było w przypadku ubezpieczonej, która podlegała ubezpieczeniu przez co najmniej 30 miesięcy. Chociaż początkowo, w pierwszej decyzji (tj. tej z 3 lipca 2009 r.) organ rentowy pomylił się i uwzględnił poprzednią kwotę bazową, to w kolejnej decyzji (tj. tej z 21 lipca 2009 r.) skorygował swój błąd i zastosował art. 53 ust. 4 przyjmując nową, korzystniejszą kwotę bazową, co jednocześnie znalazło odzwierciedlenie w wysokości świadczenia.

Zgodnie z art. 111 ust. 1 i ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach

z FUS wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,

2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,

3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty

- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Przy czym, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, obliczony na zasadach określonych w art. 15, mnoży się przez kwotę bazową ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia.

W przypadku ubezpieczonej wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyliczony do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia jest najkorzystniejszy, ponieważ wynosi 92,78%, a pozostałe wskaźniki dotyczące kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych i 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu

(o których mowa w punktach 2 i 3 jw.) są niższe, czyli mniej korzystne

i wynoszą odpowiednio 53,82% i 89,30%. Z wyżej cytowanego przepisu art. 111 wynika, iż jest możliwe ponowne obliczenie wysokości emerytury jeżeli wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

W konsekwencji, w związku z tym, iż w przypadku ubezpieczonej wskaźniki wysokości podstawy wymiaru nie są wyższe od poprzednio obliczonego nie ma możliwości ponownego obliczenia wysokości emerytury.

Mając na względzie powyższe, Sąd stwierdził, iż zaskarżona decyzja odpowiada prawu i na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

SSO Janusz Madej